

Bódog nevű gazdasági gyakornoknak iratait megszerezve, Győrben jogásznak iratkozott be. Itt bontakozott ki költői vénája. Csípős tréfákat irogatott az ifjúsági lapokban, a miért a Vas Gereben nevet kapta, a mely meg is maradt írói álnevének. 1847-ben ügyvéd lett. Meghalt 1868 jan. 26-án, Bécsben. Síremlékét 1885 ápr. 19-én leplezték le. Mint regényíró vált híressé. „A nemzet nap-szamosai” (L. o.) c. regényével általánosán ismertté tette ezt a színészekre használt elnevezést. „Az alföldi csárdás” címen eredeti 4 felvonásos népszínművet is írt. Bem. a Nemzeti Színházban, 1855 febr. 24-én. A darabnak gyenge sikere volt. Az egykori „Divatcsarnok” így ír róla: „Életet a darabnak, ha csak a szerző úr azt itt-ott derekasan meg nem nyesi, jósolni sem nem merünk, sem remélni nem akarunk”. — (Szerepelt a színészetnél egy Vas-Gereben László, és egy Vas-Gereben (Radákovich) Mihály nevű színész. Utóbbi színész lett 1869 szept. 9-én, mint II. szerelmes és tenorénekes Klein Sámuel szatmári szintársulatánál. Ezek hihetőleg az íróval valamilyen rokon-ságban lehettek.)

Vásárhelyi Károly, úttörő színész. Előbb kántor volt Erdélyben. Mikor kijött Magyarországra, Jancsó név alatt színésszé lett. Jó színész volt, jól énekelt többnyire szerelmeseket játszott. Hosszabb ideig tagja volt Kilényinek. 1815-16-17-ben a miskolci szintársulat jeles tagja volt. A „Magyar Kurir” 1817. 26-ik száma miskolci tudósítás alapján megdicséri a „Magyarok Lengyelországban” c. darabban elért sikerért: „Az Ifju Béla Herceg személyét viselte, ennek akkori maga sorához lett maga alkalmaztatása, szép nyájas kinézése, maga helyes viselete, egy szóval egész actiója mindenen előtt nagy kedvességet nyert”. — 1821-ben Székesfehérvárra szerződött, ahol huzamosabb ideig tartózkodott. 1826-ban színigazgató volt Pozsonyban, jun. havában Besztercebányára vitte társulatát. 1829-ben elhagyta a színészetet és az orvosi pályára lépett: Bukarestben telepedett le, ahol évek-ken át nagy becsülésben részesült.

(Erődi Jenő.)

Vásári műsor. Az 1840-es években a pesti nagy vásárok alkalmával feltűnő módon pártolták a vidékiek a Nemzeti Színházat. E végből az igazgatóság a több hétig tartó vásári időszakra ugynevezett „vásári műsor”-t állított össze; ezen mindinkább érvényre jutottak a magyar dráma kiválóbb termékei mellett a klasszikus irodalom remekei is.

Vasárnapi darab — a népszerű szin-darab kifejezése. — Vasárnapi közönség: a hálás, mulató, nem nagy igényű közönség neve a színészek ajkán.

Vasfüggöny, azt a célt szolgálja, hogy esetleg a színpadon keletkező tűznek a nézőtérre irányuló elharapódzását megátolja. A vasfüggöny kezelője ki van oktatva tűzvész esetére. Kapott jelle leereszti a vasfüggönyt, s ez alatt a közönség veszély nélkül menekülhet ki a színházból. A V. szerelésére a tűzoltóság gyakorol ügyeletet, olyképpen, hogy az előadás kezdete előtt egy órával kipróbálják, vajjon szabályszerűen működik-e. Ha netán nem működne előírás szerint, az előadást betilthatják. A vasfüggönyt hatalmas kerekeken huzák föl és eresztik le kézi, illetve villamoserővel. Próbák alatt a vasfüggöny le van bocsátva, a midőn azonban a rendező úgy kívánja, hogy a vasfüggöny fel legyen huzva, akkor a szerint próbálnak. A legtöbb vidéki városban ha a szintársulat felhuzott vasfüggöny mellett akar próbálni a főpróbán kívül, erre külön hatósági engedélyt kell kérni. A V. felszerelését a bécsi Ringtheater égeése alkalmából tették kötelezővé! — 1883 febr. 18-án először történik kísérlet az iránt, hogy a V.-t reklám céljára használják. Ez irányban a bécsi Stadttheater tette meg az első lépéseket, de a városi tanács a kérelmet elutasította. — Előfordul, hogy a V. kezelése körül hiba történik, ami az előadás folytatását esetleg meg is gátolja. Így 1889 aug. 26-án a Népszínházban a „Boccaccio” I. felvonása után a V. hirtelen elromlott, úgy, hogy az előadást be kellett szüntetni. — (Lásd: „Pesti Hirlap”, 1889 aug. 27. 6. old. III. hasáb.) 1908